

Európska komisia otvorila svoje zastúpenie v Bielorusku

Európska komisia otvorila 18. apríla 2008 svoju delegáciu v Minsku. Samotný akt sa uskutočnil bez povšimnutia väčšiny domácich aj medzinárodných médií. Otvorenie Delegácie EK sa uskutočnilo v čase, kedy americká ambasáda v Minsku je pod vplyvom bieloruských úradov nútená drasticky znižovať počet svojich zamestnancov a krátko po tom, ako Rada Európskej únie rozhodla predĺžiť zákaz vydávania víz pre oficiálnych predstaviteľov Bieloruska.

Na otvorení kancelárie v Minsku pracovala Európska komisia od roku 2005. Napriek úsiliu a početným ústupkom zo strany EÚ sa výrazný pokrok vo vzťahoch medzi Bruselom a Minskom uskutočnil až koncom roka 2007. Vtedy prezident Lukašenko poveril štátneho tajomníka bieloruského ministerstva zahraničných vecí Valerija Varaneckého vyjednávaním s Komisiou. Dohoda o založení Delegácie EK bola nakoniec podpísaná 7. marca tohto roku v Bruseli medzi komisárkou pre vonkajšie vzťahy Benitou Ferrero-Waldner a Vataneckým. Dlho očakávané rozhodnutie Minska povoliť otvorenie Delegácie EK vzkriesilo nádej na "liberalizačný" trend bieloruského režimu.

"Sme pripravení opäť s vami nadviazať spoluprácu a posunúť sa smerom k normalizácii našich vzťahov, ak Bielorusko uskutoční ďalšie seriózne kroky smerom k demokratizácii," povedala Ferrero-Waldner. Jej vyjadrenie potvrdil Jean-Eric Holzapfel, prvý radca v kyjevskej Delegácii EK na Ukrajine, ktorý v súčasnosti vedie delegáciu v Minsku. Holzapfel označil podpísanie zmluvy za dôležitú udalosť pre vzťahy Bieloruska s Európskou úniou.

V tom istom čase – v priebehu dvoch dní – Rada EÚ a Komisia predĺžili cestovné obmedzenia a zmrazenie finančných aktív vybraným bieloruským predstaviteľom o ďalší rok až do 10. apríla 2009. Obmedzenia boli zavedené ako reakcia na zmanipulované voľby a referendum v októbri 2004, porušovanie medzinárodných volebných štandardov vo voľbách v marci 2006, zásah voči občianskej spoločnosti a demokratickej opozícii, ako aj na aktuálny vývoj v krajine – posledné zásahy voči demonštrantom a slobodným médiám.

Zdroje:

RFE/RL, Bellerusskije Novosti, BelaPAN, TASR, Delegation of the European Commission to Belarus

Občiansky aktivista Andrej Kim odsúdený na jeden a pol roka odňatia slobody

Súd v Minsku 22. apríla 2008 vyniesol rozsudok nad desiatimi mladými aktivistami, ktorí sa zúčastnili na januárových protestoch drobných podnikateľov a živnostníkov. Protesty boli namierené proti novej legislatíve zvyšujúcej daňové zaťaženie a zúčastnilo sa na nich približne 3 000 ľudí.

Siedmi aktivisti, Michail Paškevič, Alexej Bondar, Artsem Dubski, Ales Straltsov, Andrej Čarnyšov, Michail Kryvau a Tatsjana Tsiškevič boli odsúdení na dva roky nútených prác. Ďalší dvaja aktivisti musia zaplatiť pokutu 3,5 mil. bieloruských rubľov (približne 32 000 SKK).

Andrej Kim, 22-ročný aktivista združenia *Iniciatíva*, ktoré flash mobmi, pouličnými akciami a akciami vyjadrujúcimi solidaritu s politickými väzňami v Bielorusku dávalo najavo svoje postoje voči režimu Alexandra Lukašenka, dostal podobne ako mnohí ďalší protestujúci po januárových protestoch 10 dní väzenia. Na rozdiel od ostatných, po uplynutí tejto doby

nasledovalo obvinenie z útoku na verejného činiteľa, ktorého sa mal počas protestov dopustiť.

Videozáznam, ktorý mal potvrdzovať napadnutie policajta Andrejom Kimom túto skutočnosť nepreukázal a tak bol aktivista odsúdený iba na základe výpovede policajta. Očakáva sa, že právnici odsúdeného sa proti rozsudku odvolajú.

Andrej Kim bol od januára zadržovaný napriek tomu, že vo februári po stupňujúcom tlaku USA a neskôr aj EÚ, režim prepustil väčšinu politických väzňov. Okrem neho vo väzení zostal aj Alexander Kozulin, bývalý prezidentský kandidát, ktorý si odpykáva päť a pol ročný trest odňatia slobody za organizovanie protestov proti prezidentovi Alexandrovi Lukašenkovi.

Prepustením väzňov sa režim v Minsku snažil zabrániť sprísneniu obchodných sankcií, ktoré na štátnu spoločnosť Belneftchim uvalila americká vláda a ktoré zasiahli aj osobné financie niektorých predstaviteľov režimu. Lukašenkov režim zareagoval na sankcie mimoriadne ostro - prinútil americkú ambasádu zredukovať počet svojich pracovníkov v Minsku o viac ako polovicu. Americká veľvyslankyňa Karen Stewart sa už od prvej polovice marca tohto roku zdržiava mimo krajiny.

Prepustením väzňov chcel režim zároveň demonštrovať splnenie jednej z 12 politických podmienok, ktoré Európska Únia v novembri 2006 stanovila pre začatie politického dialógu s predstaviteľmi režimu. Po protiústavnom referende v roku 1996, referende v roku 2004, ako aj po samotných parlamentných voľbách v roku 2004 bol tento dialóg postupne zmrazený. Najvyšší predstavitelia režimu majú zákaz cestovať do krajín Európskej únie. Aj keď EÚ - najväčší obchodný partner Bieloruska - stanovila, že zblížovanie bude možné až po splnení všetkých 12 podmienok, nejednotnosť postojov členských štátov spôsobila, že EÚ bola pripravená akceptovať pre spustenie dialógu minimalistickú verziu - prepustenie všetkých politických väzňov. Prepustenie sa však nakoniec neuskutočnilo, keďže režim má príliš veľké obavy práve z prepustenia Alexandra Kozulina.

Nadácia Pontis je presvedčená, že zatknutie a odsúdenie aktivistu *Iniciatívy* Andreja Kima na základe nedôveryhodných obvinení je ďalším zo spôsobov, ako režim využíva vlastných občanov ako „rukojemníkov“ pri vyjednávaní s Európskou úniou a USA s cieľom dosiahnuť minimalizovanie ich vplyvu na svoju vnútornú politiku.

Zdroje:

Radio Svaboda, Charter97